Region Hovedstaden

Center for Sundhed

Det Nære Sundhedsvæsen

Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

3866 6000

NOTAT

Dato: 5. november 2021

Kerneelementer i socialsygeplejerskefunktionen

I dette notat beskrives kerneelementerne i socialsygeplejerskefunktionen på Region Hovedstadens somatiske hospitaler samt den faglige koordinering heraf.

Der er stor politisk bevågenhed på socialsygeplejerskernes arbejde og på lighed i sundhed og socialt udsattes møde med sundhedsvæsenet generelt. Socialsygeplejerskefunktionen er gennem årene vokset i omfang og opgaver, og der er løbende fra politisk side afsat budgetmidler til ansættelse af flere socialsygeplejersker og til den faglige koordinering af funktionen. Der har ikke tidligere været en detaljeret beskrivelse af socialsygeplejerskefunktionens kerneelementer og dermed ikke sikret en fælles forståelse af disse. Der er derfor behov for et fælles grundlag for at understøtte ensartethed i funktionen på tværs af hospitalerne og tydelighed om forventningerne til funktionen og den faglige koordinering heraf.

Behovet for en sådan beskrivelse er også aktualiseret af, at der med Budget 2021 er afsat midler til en socialoverlægefunktion i somatik og psykiatri og til socialsygeplejersker i psykiatrien. Der er aktuelt en proces i Region Hovedstadens Psykiatri vedrørende implementering af socialsygeplejerske- og socialoverlægefunktionen i psykiatrien, - dette arbejde er ikke omfattet af dette notat.

Baggrund

Socialsygeplejerskefunktionen startede som et satspuljefinansieret pilotprojekt på Bispebjerg Hospital i 2006-2008. Siden er ordningen blevet permanent og

udbygget, så der i dag er socialsygeplejersker på alle hospitaler i Region Hovedstaden.

I forbindelse med den gradvise udbygning af socialsygeplejerskefunktionen er der løbende fra politisk side i forbindelse med budgetaftaler afsat midler til ansættelse af socialsygeplejersker på de enkelte hospitaler. Midlerne bliver udmøntet til de enkelte hospitaler.

Vision for socialsygeplejerskefunktionen

Socialsygeplejerskeordningen understøtter lighed i behandling og sikrer optimalt udbytte af behandling for socialt udsatte patienter.

Socialsygeplejersker skal med deres viden bidrage til at forbedre indsatsen for socialt udsatte borgere i både somatikken og psykiatrien. Gennem konkrete, praktiske indsatser og ved at undervise, vejlede og sparre med det øvrige personale skal de sikre, at viden om socialt udsattes behov, bliver en integreret del af den faglige viden, som personalet har og handler ud fra i mødet med borgere i udsatte positioner.

Organisering af socialsygeplejerskefunktionen

Den organisatoriske forankring af socialsygeplejerskerne på de enkelte hospitaler i regionen er forskellig fra hospital til hospital. Alle socialsygeplejersker har dog funktion på tværs af alle afdelinger på det hospital, hvor de er ansat.

Organiseringen af den lokale socialsygeplejerskefunktion skal understøtte opgavevaretagelsen. Det betyder, at der lokalt på det enkelte hospital skal være opmærksomhed på, at socialsygeplejerskerne skal være ansat på en måde, så de har mulighed for at varetage funktionen med udgangspunkt i de beskrevne kerneelementer.

Gennem årene har flere hospitaler i regionen selv besluttet for egne midler at ansætte socialsygeplejersker med en anden funktion, fordi der lokalt har været et ønske om at have en særlig indsats i forhold til fx en specifik målgruppe eller et ønske om lokalt at have en socialsygeplejerske, der kunne varetage funktionen på en særlig måde. Her er der tale om ekstra funktioner, der ligger udover den kernefunktion, der politisk er besluttet og afsat midler til på tværs af hospitalerne i regionen, og som bliver beskrevet i dette notat. Den faglige

koordinator tilbyder faglig sparring til de funktioner, hospitalerne selv finansierer for at understøtte ensartet kvalitet. Det sker blandt andet gennem tilbud om deltagelse i det regionale netværk af socialsygeplejersker.

Kerneelementer i socialsygeplejerskefunktionen

Begrebet kerneelementer skal forstås som de centrale elementer, man på tværs af hospitaler og planområder med forskellige organiseringer og befolkningssammensætning kan forvente er indeholdt i socialsygeplejerskefunktionen. Det betyder også, at der i den lokale forankring, for den enkelte socialsygeplejerske og på det enkelte hospital er rum for tilrettelæggelse og organisering af funktionen, så det passer til de lokale behov og forhold.

Kerneopgaven i forhold til patienten

- Socialsygeplejersken bidrager med specialistviden om rusmidler, afhængighed, abstinensbehandling, smertebehandling, substitutionsbehandling og socialt udsattes levevilkår
- Socialsygeplejersken deltager i afdækningen af patientens unikke somatiske, sociale og psykiske udfordringer og vurderer deres sundhedskompetence
- Socialsygeplejersken koordinerer og aktiverer kommunale og NGO-tilbud i forbindelse med udskrivelse, fx herberger, gadeplansmedarbejdere og rusmiddelbehandling
- Socialsygeplejersken koordinerer og støtter patienten i at gennemføre ambulante forløb, møde til kontroller m.m.
- Socialsygeplejersken er en del af behandlingen af socialt udsatte patienter, men har ikke plejeansvar

Kerneopgaven i forhold til personalet

- Socialsygeplejersken bidrager med specialistviden om rusmidler, afhængighed, abstinensbehandling, smertebehandling substitutionsbehandling og socialt udsattes levevilkår
- Socialsygeplejersken er sparringspartner og hjælper personalet med at tilrettelægge en behandling baseret på en skadesreducerende tilgang på måder, så patienten kan gennemføre behandlingen
- Socialsygeplejersken varetager formaliseret undervisning i alt fra abstinensbehandling og brug af rusmidler til afstigmatisering og inklusion af socialt udsatte
- Socialsygeplejersken samarbejder med personalet ved komplicerede udskrivelser ved at aktivere og koordinere med eksterne samarbejdspartnere

Kerneopgaven i forhold til hospitalet og på tværs af hospitalerne

- Socialsygeplejersken yder kollegial sparring i regionalt netværk af socialsygeplejersker
- Socialsygeplejerskerne koordinerer, at klinikken kan tilbydes telefonisk vejledning fra andet hospital i særlige situationer, hvor hospitalets egne socialsygeplejersker er fraværende
- Socialsygeplejersken deltager i introduktion og oplæring af nyansatte socialsygeplejersker på tværs af hospitaler
- Socialsygeplejersken bidrager til dataindsamling vedrørende målgruppen og kvalitetsudvikling af socialsygeplejerskefunktionen
- Socialsygeplejersken bidrager til den generelle kvalitetsudvikling på det enkelte hospital i forhold til forløb for socialt udsatte
- Socialsygeplejersken skal sikres mulighed for at vedligeholde sin specialistviden ved løbende relevant kompetenceudvikling
- Socialsygeplejersken skal sikres mulighed for at deltage i supervision

Den faglige koordinator for socialsygeplejerskerne

Til socialsygeplejerskefunktionen er knyttet en faglig koordinator.

Den faglige koordinator for socialsygeplejerskerne skal sikre den tværgående koordination mellem socialsygeplejerskerne på alle Region Hovedstadens hospitaler, herunder bidrage til en fælles faglig tilgang til socialsygeplejerskefunktionen og en ensartethed i indsatsen.

Den faglige koordinator arbejder for at understøtte den løbende kvalitetsudvikling, understøtte den faglige kvalitet og implementering af socialsygeplejerskefunktionen og for at øge kendskabet til funktionen internt i Region Hovedstaden og nationalt.

Den faglige koordinator samarbejder med Center for Sundhed om opgaver relateret til understøttelse af socialsygeplejerskefunktionen og området socialt udsatte i sundhedsvæsenet. I den forbindelse er der et samarbejde med gensidig faglig og organisatorisk sparring mellem den faglige koordinator og en konsulent i Det Nære Sundhedsvæsen, Center for Sundhed. Enhedschef i Det Nære Sundhedsvæsen involveres i forhold til principielle problemstillinger vedr. socialsygeplejerskefunktionen, fx problemstillinger på tværs af hospitalerne, vedrørende udvikling af funktionen eller politiske sager.

Den faglige koordinator arbejder regionalt på tværs af alle hospitaler i Region Hovedstaden. Stillingen er organisatorisk forankret i administrationen på Amager og Hvidovre Hospital med reference til chef for staben, Patientforløb. Den faglige koordinator modtager sparring i forhold til sin funktion, sin opgaveportefølje samt driften af socialsygeplejerskefunktionen fra sin nærmeste leder.

Den faglige koordinator er overordnet ansvarlig for ensartet faglig kvalitetssikring og -udvikling af socialsygeplejerskefunktionen i Region Hovedstaden og har følgende ansvarsområder:

- Faglig og organisatorisk sparring til socialsygeplejerskernes ledere om ”sub-specialets” kerneopgaver og dets udførelse
- Deltager ved ansættelse af socialsygeplejersker på hospitalerne for at understøtte forankringen af socialsygeplejens kerneelementer på tværs i regionen
- Koordinering, rådgivning og sparring til socialsygeplejersker i forhold til generelle faglige og strukturelle problemstillinger
- Tilbyde faglig sparring til de funktioner, hospitalerne selv finansierer for at understøtte ensartet kvalitet
- Opdatering og implementering af viden og kompetencer, inkl. hvordan disse kan spille sammen med driften på afdelingerne
- Evidensbaseret kvalitetssikring - herunder koordinering af dataindsamling i forhold til patientgruppen
- Koordinering i forhold til socialoverlæger i somatikken og socialsygeplejerskefunktionen i psykiatrien
- Være talsperson for socialsygeplejerskefunktionen udadtil og koordinerende i forhold til funktionen indadtil i regionen
- Bidrage med ekspertviden i forhold til ulighed i sundhed og socialt udsattes møde med sundhedsvæsenet udadtil og indadtil i regionen